

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce **M. Č., spol. s r. o.**, zastoupeného Mgr. Radkem Pokorným, advokátem se sídlem v Praze, Karolíny Světlé 301/8, proti žalovanému **Ministerstvu financí**, se sídlem v Praze, Letenská 15, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 8. 2002, č. j. 16/62679/2002/960,

takto:

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobce se včas podanou žalobou u Vrchního soudu v Praze domáhá přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze ze dne 14. 5. 2002, č. j. 4520/02-2700-203421/131/R-17, jímž byla žalobci uložena pokuta za porušení cenových předpisů ve výši 1. 876 123, 50 Kč, a kterým toto rozhodnutí bylo také potvrzeno.

Žalobce vytýká napadenému rozhodnutí, že je nezákonné, neboť žalovaný v rozporu s ustanovením § 5 odst. 4 a 5 a § 15 odst. 2 písm. a) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, v platném znění (dále jen „zákon o cenách“), a části I. oddílu C výměru MF č. 01/2000, kterým se vydává Seznam zboží s regulovanými cenami, ve znění výměru Ministerstva financí č. 02/2000 (dále jen „výměr“), při zamítnutí odvolání žalobce a potvrzení rozhodnutí správního orgánu prvního stupně vyšel z nesprávného právního názoru spočívajícího v tom, že:

- obsah tukuprosté sušiny (dále jen „TPS“) není ve výměru jako určující parametr uveden a tudíž neopravňuje žalobce uplatnit nižší než minimální cenu mléka kravského syrového. Znak TPS není dle názoru žalovaného možné považovat ani za znak, který spadá pod bod 7 příslušné položky výměru, který mezi závazné jakostní podmínky zařazuje

i splnění smyslových a dalších vlastností, jejichž nesplnění vylučuje mléko z mlékárenského ošetření a dalšího zpracování, přestože si žalovaný (v žalobě nepřesně uvedeno žalobce) musí být vědom toho, že dosažení minimální hodnoty TPS je jedním ze základních předpokladů pro možné mlékárenské zpracování,

- výměr ani vyhláška ministerstva zemědělství č. 287/1999 Sb., o veterinárních požadavcích na živočišné produkty, nestanoví žádné aktuální limity počtu somatických buněk a nesplnění aktuálního limitu proto nepředstavuje důvod pro vyloučení mléka z dodávky a takové mléko tedy podléhá cenové regulaci minimálními cenami. Tento právní názor zastává bez ohledu na skutečnost, že ustanovení § 42 odst. 2 písm. c) citované vyhlášky stanoví, že z dodávky mléka k mlékárenskému ošetření a dalšímu zpracování musí být vyloučeno mléko s vyšším obsahem celkového počtu mikroorganismů než 100 000 v 1 ml, vyjádřeného v podobě klouzavého geometrického průměru za poslední dva měsíce, anebo s vyšším počtem somatických buněk než 400 000 v 1 ml, vyjádřeno v podobě klouzavého geometrického průměru za poslední tři měsíce, přičemž aktuální počet mikroorganismů nesmí být vyšší než 300 000 v 1 ml a počty mikroorganismů a somatických buněk se zjišťují nejméně dvakrát měsíčně,
- příslušná položka cenového výměru výslovně uvádí, že minimální cena při nedodržení některé ze závazných jakostních podmínek uvedených v bodě 1., 2., 5., 6. a 7. se nevztahuje pouze na denní dodávku mléka kravského syrového, u níž bylo toto nedodržení zjištěno, a proto jakékoliv účtování srážek, které se přímo nevztahují k naměřeným hodnotám zjištěným rozborem konkrétního vzorku odebraného v určitý den z konkrétního množství mléka kravského syrového, je nutno považovat za neoprávněné.

Napadenému rozhodnutí dále vytýká, že nezohlednilo, že se správní orgán prvého stupně v rozporu s ustanovením § 6 odst. 3 vyhlášky č. 580/1990 Sb., kterou se provádí zákon č. 526/1990 Sb., o cenách (dále jen „prováděcí vyhlášky“), v průběhu řízení nevyjádřil k přípisu žalobce ze dne 2. 10. 2001 nazvanému „Písemné vyjádření k Protokolu předanému dne 19. 9. 2001“, i když obsahoval konkrétní námitky.

Dále namítá, že žalovaný (v žalobě nesprávně označen jako žalobce) v rozporu s obecnou povinností správního orgánu podle § 32 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), zjistit přesně a úplně skutečný stav věci tak neučinil, když opakovaně odmítl rozšířit prováděnou kontrolní činnost na kontrolu u dodavatelů žalobce a tvrzení žalovaného, že „kontrolní zjištění se opírá o smlouvy a další doklady účastníka řízení, a proto není žádný důvod k žádným pochybnostem o věrohodnosti těchto dokladů“, je ryze jednostranně účelové.

Konečně namítá, že samotný výpočet neoprávněného majetkového prospěchu je v rozporu s ustanovením § 8 odst. 2 prováděcí vyhlášky, protože toto ustanovení stanoví, že neoprávněně získaný majetkový prospěch kupujícího se pro účely výše pokuty vyčíslí jako rozdíl mezi souhrnem cen, které měly být minimálně účtovány podle rozhodnutí na základě zákona, nebo které by odpovídaly podmínkám regulace cen, a souhrnem cen skutečně zaplacených prodávajícímu. Tento neoprávněný majetkový prospěch podle těchto ustanovení takto nebyl stanoven.

Žalovaný ve svém vyjádření v žalobě namítl její zamítnutí. K námitce nesprávného vyčíslení neoprávněného majetkového prospěchu uvedl, že je nekonkrétní a že vyčíslení neoprávněného majetkového prospěchu bylo provedeno podle ustanovení § 8 prováděcí vyhlášky. Pokud jde o ostatní námitky, poukazuje na jejich obdobný charakter s námitkami

obsaženými v odvolání a odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí, ve kterém se s nimi již vypořádal. Uzavřel, že žalobce nedodržel minimální ceny mléka kravského syrového podle § 5 odst. 4, odst. 5 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, a tím i v návaznosti porušil ustanovení § 15 odst. 2 písm. a) téhož zákona a výše pokuty byla stanovena podle § 17 odst. 1 písm. a) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, a v souladu s ustanovením § 8 odst. 2 prováděcí vyhlášky, jako rozdíl mezi souhrnem cen, které měly být minimálně účtovány a souhrnem cen skutečně zaplacených prodávajícímu, který činí částku ve výši 1 876 123,50 Kč. Uvedená finanční částka tedy představuje výši neoprávněně získaného majetkového prospěchu.

Uvedená právní věc vedená u Vrchního soudu v Praze byla tímto soudem postoupena Nejvyššímu správnímu soudu s poukazem na ustanovení § 132 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Podle uvedeného ustanovení nestanoví-li zákon jinak, věci správního soudnictví, v nichž nebylo rozhodnuto do dne účinnosti tohoto zákona (do 1. 1. 2003) a v nichž byla dána věcná příslušnost k řízení vrchním soudům nebo Nejvyššímu soudu, převezme a dokončí Nejvyšší správní soud.

Podle ustanovení § 130 odst. 1 s. ř. s. postupuje Nejvyšší správní soud v tomto řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. Účinky procesních úkonů v těchto řízeních učiněných zůstávají zachovány a posoudí se přiměřeně podle ustanovení s. ř. s.

Ze správního spisu soud zjistil tyto rozhodující skutečnosti:

Z protokolu o kontrole dodržování minimální ceny při nákupu mléka kravského syrového v roce 2000 (zaměřené na dodržování příslušných ustanovení zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, prováděcí vyhlášky, vyhlášky č. 231/1997 Sb., a výměru, vyplývá, že neuplatnění minimálních cen je v zásadě doloženo laboratorními výsledky v souladu s výměrem u obsahu tuku bílkovin, bodu mrznutí,výskytu inhibičních látek a geometrických průměrů celkového počtu mikroorganismů a počtu somatických buněk s tím, že v lednu a v únoru byla fakturace v souladu s výměrem a že počínaje měsícem březnem byly neoprávněně uplatněny nižší než minimální ceny [- s rozpisem uvedeným v přílohách č. 2 a) - i)] ze tří důvodů: nižšího obsahu tukuprosté sušiny (TPS), když výměr neobsahuje žádné ustanovení o minimálním obsahu tukuprosté sušiny, které by takový postup povolovalo, denního aktuálního překročení počtu somatických buněk 400 000 v 1 ml, když výměr neobsahuje žádné ustanovení o aktuálních hodnotách počtu somatických buněk, které by takový postup povolovalo, a nižší tučnosti nedoložené protokolem jakosti. Neoprávněný prospěch v roce 2000 činil 1 876 123,50 Kč a je v přílohách č. 2 a) - i) vyčíslen ve vztahu k jednotlivým fakturám, dodavatelům, a uvedením množství mléka v litrech, důvodu, zaplacené ceny, správně určené ceny a rozdílu.

K protokolu podal žalobce vyjádření dne 2. 10. 2001, jímž podle § 6 odst. 3 prováděcí vyhlášky vyjádřil nesouhlas s obsahem protokolu. Jako důvod uvedl, že při zjištěných rozdílech se jednalo o denní dodávky mléka kravského syrového, kde minimální cena nebyla dodržena, protože nebyly splněny některé ze závazných jakostních podmínek uvedených ve výměru. Pokud je ve zprávě uvedeno, že nestanovil aktuální denní maximum, neví, který právní předpis tento pojem upravuje a co znamená ve vztahu k provedené kontrole. Dále uvedl, že v dodatku kupní smlouvy o dodávce syrového kravského mléka pro rok 2000 je použit pojem nestandard denní, který byl sjednán na základě denních dodávek, při kterých nebude dodržena některá ze závazných podmínek určených platnými právními předpisy.

Dne 9. 10. 2001 správní orgán prvého stupně oznámil žalobci zahájení správního řízení, ve kterém uvedl, že žalobce ve vyjádření k protokolu ze dne 2. 10. 2001 nezpochybňuje kontrolní zjištění. Žalobce byl rovněž poučen, že má podle § 33 správního řádu právo vyjádřit se ke kontrolnímu zjištění, případně předložit doplňující důkazy pro objektivní posouzení věci ve lhůtě sedmi dnů od doručení tohoto oznámení.

Žalobce poté prostřednictvím zástupce podal dne 17. 10. 2001 vyjádření ke kontrolnímu zjištění, ve kterém odkázal na písemné vyjádření k protokolu ze dne 2.10. 2001 a jeho obsah dále rozvedl. Podle jeho názoru správní orgán prvého stupně nesprávným a nezákonným způsobem interpretoval platné cenové předpisy, tj. zmíněný výměr, a namítal, že v kontrolním protokolu je chybně uvedeno, že mezi závaznými jakostními podmínkami není uveden minimální obsah TPS, když tato vlastnost je zjevně zahrnuta do splnění smyslových a dalších vlastností, jejichž nesplnění vylučuje mléko z mlékárenského ošetření a dalšího zpracování. Nesouhlasí též se závěrem, že neuplatnění minimálních cen je v zásadě doloženo laboratorními testy a dovozuje, že použitím slova „v zásadě“ kontrolní orgán jednal v rozporu s ustanovením § 32 odst. 1 správního řádu, který mu ukládá povinnost zjistit přesně a úplně skutečný stav věci. Nesprávný je rovněž závěr kontrolní zprávy, pokud se v ní uvádí, že neoprávněně byly uplatněny nižší než minimální ceny z důvodu denního (aktuálního) překročení počtu somatických buněk, když citovaný výměr žádné ustanovení o aktuálních hodnotách počtu somatických buněk neuvádí a dovolává se vyhlášky ministerstva zemědělství č. 287/1999 Sb., o veterinárních požadavcích na živočišné produkty (dále jen „veterinární vyhláška“), která umožňuje účastníkovi řízení, aby zjišťoval počty somatických buněk třeba každý den. Konečně namítá, že závěr uplatněný ve zprávě, že nesplnění jakostních podmínek není doloženo protokoly nezávislé laboratoře, je nedůvodný. Z pouhé neexistence protokolu nelze dovozovat, že mléko mělo tučnost dle výměru a nebyla dodržena minimální cena. Dále namítá hypotetický charakter výpočtu neoprávněného majetkového prospěchu.

Na toto vyjádření správní orgán prvého stupně nereagoval a vydal rozhodnutí o uložení pokuty za porušení cenových předpisů ve výši 1 876 123,50 Kč.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, ve kterém mj. namítal, že podal písemné vyjádření do kontrolního protokolu ze dne 2. 10. 2001, nazvané „Písemné vyjádření k Protokolu předanému dne 19. 9. 2001“, ve kterém vyjádřil svůj nesouhlas se závěry obsaženými v protokolu, a dále, že k obsahu oznámení o zahájení řízení a kontrolnímu protokolu se vyjádřil ve svém přípise ze dne 17. 10. 2001, avšak správní orgán prvého stupně na tuto argumentaci taktéž nereagoval.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 2. 2002, č. j. 16/4425/2002/934, bylo zmíněné rozhodnutí správního orgánu prvého stupně zrušeno a věc vrácena správnímu orgánu prvého stupně k novému projednání a rozhodnutí, s odůvodněním, že správní orgán prvého stupně vydal rozhodnutí, aniž by reagoval na vyjádření právního zástupce společnosti ze dne 17. 10. 2001 ke kontrolnímu zjištění.

Nato správní orgán prvého stupně vypracoval dodatek k protokolu, reagující na předně uvedené vyjádření, v němž posoudil jednotlivé námitky a tyto odmítl s tím, že v protokolu zrušil slovo „v podstatě“, pokud se týká námitek žalobce na provedení protokolu centrální laboratoře v P.

K tomuto dodatku podal žalobce prostřednictvím svého zástupce další vyjádření, v němž uvedl, že odvolací orgán nesprávně uložil kontrolnímu orgánu reagovat na vyjádření právního zástupce ke kontrolním zjištěním ze dne 17. 10. 2001, protože toto vyjádření bylo podáno účastníkem řízení až na základě výzvy Finančního ředitelství v Praze, Žitná 12, obsažené v „oznámení o zahájení správního řízení“ ze dne 9. 10. 2001, avšak k obsahu protokolu se žalobce vyjádřil již dne 2. 10. 2001 přípisem nazvaným „Písemné vyjádření k Protokolu předanému dne 19. 9. 2001“, ke kterému se však kontrolní pracovník nevyjádřil.

Ve druhém dodatku k protokolu kontrolní orgán uvedl, že na původní vyjádření společnosti ze dne 2. 10. 2001 reagoval odmítavým stanoviskem ze dne 9. 10. 2001 při zahájení správního řízení, a proto bylo reagováno až na věcně rozvedené vyjádření vypracované pověřeným právním zástupcem a toto vyjádření v sobě zahrnuje reakci i na původní vyjádření společnosti. Opravuje se zároveň „nedopatření“ ve zrušení slov „v podstatě“, z 1. dodatku k protokolu, když tato slova se v textu protokolu nevyskytovala a ruší se slova „v zásadě“.

Poté rozhodnutím správního orgánu prvého stupně ze dne 14. 5. 2002, č. j. 4520/02-2700-203421/131/R-17, byla žalobci uložena pokuta ve výši 1. 876 123,50 Kč za porušení cenových předpisů podle ust. § 15 odst. 2 písm. a) zákona o cenách. Toto rozhodnutí je odůvodněno tím, že kontrolou faktur a jejich srovnáním s vykázanými laboratorními výsledky bylo zjištěno, že počínaje měsícem březnem byly žalobcem neoprávněně uplatněny nižší než minimální ceny z uvedených důvodů: a) nižšího obsahu tukuprosté sušiny, ačkoliv výměr neobsahuje žádné ustanovení o minimálním obsahu tukuprosté sušiny, který by takový postup povolovalo; b) aktuálního překročení počtu somatických buněk, ačkoliv výměr neobsahuje žádné ustanovení o aktuálních denních hodnotách počtu somatických buněk, které by takový postup povolovalo, c) nižší tučnosti nedoložené protokolem jakosti.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které je obsahově shodné s následně podanou žalobou.

Napadeným rozhodnutím žalovaný odvolání žalobce zamítl a potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvého stupně. K námitce, že se kontrolní orgán nevyjádřil k vyjádření žalobce ke kontrolnímu protokolu ze dne 2. 10. 2001, uvedl, že v oznámení o zahájení správního řízení ze dne 9. 10. 2001 bylo na toto vyjádření reagováno přiměřeně jeho obsahu, neboť neobsahovalo žádné konkrétní námitky a kontrolní zjištění nezpochybňovalo. Konkrétní a věcný charakter naopak mělo vyjádření ze dne 17. 10. 2001, které obsahovalo námitky vztahující se přímo k ustanovení cenových předpisů, avšak nebylo na něho reagováno. Proto žalovaný původní rozhodnutí správního orgánu zrušil. Pokud jde o námitku dovolávající se vyřazení denní dodávky mléka kravského syrového z režimu minimální ceny za nedodržení limitních hodnot odebraného vzorku jakostního znaku TPS, obsah TPS není ve výměru jako určující parametr uveden, a proto neopravňuje kupujícího uplatnit nižší než minimální cenu mléka kravského syrového. Znak TPS není možno považovat ani za znak, který spadá pod bod 7 příslušné položky regulačního výměru. Mezi znaky vylučující mléko z dodávky nelze zařadit doplňkové znaky jakosti, ale jen znaky vylučující mléko z dodávek. K námitce dovolávající se vyřazení denní dodávky mléka kravského syrového z důvodu aktuálního denního počtu somatických buněk z režimu minimální ceny žalovaný poukazuje na to, že veterinární vyhláška, stejně jako výměr, nestanoví žádné aktuální limity počtu somatických buněk. Proto nesplnění aktuálního limitu nepředstavuje důvod pro vyloučení mléka z dodávky a takové mléko plně podléhá cenové regulaci minimálními cenami.

K námitce neoprávněného uplatnění nižších než minimálních cen z důvodu nižší tučnosti nedoložené protokolem jakosti žalovaný uvádí, že při účtování srážek z ceny měsíční dodávky mléka kravského syrového za nedodržení limitních hodnot odebraného vzorku u jakostního znaku obsah tuku účastník řízení hodnotil obsah tuku na podkladě propočteného váženého průměru zjištěných hodnot z odebraných vzorků za příslušný měsíc, přestože podle cenových předpisů nižší než minimální může být sjednána cena jen pro mléko, které požadavky normy nesplňuje. Příslušná položka cenového výměru výslovně uvádí, že minimální cena při nedodržení některé ze závazných jakostních podmínek uvedených v bodě 1., 2., 5., 6. a 7. se nevztahuje pouze na denní dodávku mléka kravského syrového, u níž bylo toto nedodržení zjištěno. Proto jakékoliv účtování srážek, které se přímo nevztahují k naměřeným hodnotám zjištěným rozborem konkrétního vzorku odebraného v určitý den z konkrétního množství kravského syrového, je nutno považovat za neoprávněné.

Námitka, že v předmětném období, jehož se týká kontrola, nebyly ze strany dodavatelů mléka vzneseny zásadnější stížnosti na systém kvality hodnocení mléka, je nerozhodná.

Námitka, že nebyla provedena kontrola u dodavatelů účastníka řízení, je rovněž nedůvodná, neboť kontrolní zjištění se opírá o smlouvy a další doklady účastníka řízení, u nichž není důvod k žádným pochybnostem o věrohodnosti těchto dokladů.

Soud o věci samé rozhodl bez jednání, neboť žalobce výslovně s takovým projednáním souhlasil a žalovaný v zákonné lhůtě dvou týdnů výslovně nevyjádřil nesouhlas s takovým projednáním a marným uplynutím této lhůty nastupuje nevyvratitelná právní domněnka o udělení jeho souhlasu s takovým projednáním (§ 51 odst.1 s. ř. s.) .

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí včetně správního řízení, které jeho vydání předcházelo, v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Žalobce namítá, že žalovaný nezákonně odmítl důvody, pro které žalobce uplatnil u dodávky kravského mléka syrového nižší než minimální ceny, když zaujal nesprávný výklad, že

- znak TPS není ve výměru uveden a není možné jej považovat ani za znak pod bodem 7 příslušné položky regulačního výměru, který mezi závazné jakostní podmínky zařazuje i splnění smyslových a dalších vlastností, jejichž nesplnění vylučuje mléko z mlékárenského ošetření a dalšího zpracování,
- výměr ani veterinární vyhláška nestanoví žádné aktuální limity počtu somatických buněk a nesplnění aktuálního limitu proto nepředstavuje důvod pro vyloučení mléka z dodávky a takové mléko podléhá cenové regulaci minimálními cenami,
- příslušná položka cenového výměru výslovně uvádí, že minimální cena při nedodržení některých ze závazných jakostních podmínek uvedených v bodě 1., 2., 5., 6. a 7. se nevztahuje pouze na denní dodávku mléka kravského syrového, u níž bylo toto nedodržení zjištěno, a proto jakékoliv účtování srážek, které se přímo nevztahují k naměřeným hodnotám zjištěným rozborem konkrétního vzorku odebraného v určitý den z konkrétního množství mléka kravského syrového, je nutno považovat za neoprávněné.

Z uvedeného vyplývá, že námitka tvrzeného nezákonného odmítnutí důvodů, pro které žalobce uplatnil u dodávky kravského mléka syrového nižší než minimální ceny, sestává ze tří dalších námitek.

Podle § 5 odst. 4 zákona o cenách, ve znění platném pro projednávanou věc, je minimální cena cenou, kterou není přípustné snížit. Podle jeho odst. 5 platí maximální, pevné nebo minimální ceny pro všechny prodávající a kupující určeného druhu zboží a jejich uplatnění mohou cenové orgány nebo místní orgány omezit dalšími věcnými, popřípadě časovými podmínkami. Cenové orgány mohou stanovit u stejného zboží souběžně maximální a minimální cenu.

Podle § 15 odst. 2 písm. a) tohoto zákona kupující poruší cenové předpisy, jestliže kupuje za cenu nižší než minimální.

Výměr stanoví ve svém oddílu C (dále jen „výměr“) minimální cenu mléka kravského syrového 7,50 Kč/l. Minimální cena se dle tohoto výměru vztahuje na veškeré mléko kravské syrové nakupované mlékárnami ke zpracování od zemědělských výrobců nebo jejich odbytových obchodních společností a družstev odpovídající těmto závazným jakostním podmínkám: 1. Obsah tuku nejméně 33 g/l; 2. Obsah bílkovin nejméně 28 g/l; 3. Celkový počet mikroorganismů nejvýše 100 tis. v 1 ml, přičemž aktuální počet mikroorganismů nesmí být vyšší než 300 tis.v 1 ml; 4. Počet somatických buněk nejvýše 400 tis. v 1 ml; 5. Bez obsahu reziduí inhibičních, pesticidních a kontaminujících látek; 6. Bod mrznutí nepřesahující - 0,515 stupňů C; 7. Splnění smyslových a dalších vlastností, jejichž nesplnění vylučuje mléko z mlékárenského ošetření a dalšího zpracování. Hodnoty jakostních znaků uvedených v bodě 3., 4. a 6. se zjišťují dle poznámky pod čarou podle § 42 odst. 2 vyhlášky č. 287/1999 Sb., o veterinárních požadavcích na živočišné produkty.

Minimální cena při nedodržení některé ze závazných jakostních podmínek uvedených v bodech 1., 2., 5., 6. a 7. se nevztahuje pouze na denní dodávku mléka kravského syrového, u níž bylo toto nedodržení zjištěno. Minimální cena nezahrnuje náklady spojené s odběrem a dopravou mléka do mlékárny, které hradí kupující. Dále je nepřípustné, aby jakýkoliv požadavek na úhradu služeb, nákladů nebo činností uplatňovaný mlékárnou vůči dodavateli mléka v konečném důsledku snížil ceny placené zemědělcům nebo jejich odbytovým obchodním společnostem a družstvům za mléko pod úroveň minimální ceny. Ustanovení této položky se vztahuje na placení dodávek mléka kravského počínaje měsícem lednem roku 2000.

Pokud jde o námitku vztahující se ke znaku tukuprosté sušiny, lze jednoznačně přisvědčit závěru žalovaného, že obsah tukuprosté sušiny není ve výměru jako určující parametr uveden, a proto neopravňuje kupujícího uplatnit nižší než minimální cenu mléka kravského syrového. Pokud žalobce namítal, že tento znak je zahrnut pod bod 7. příslušné položky výměru, podle kterého denní dodávka kravského mléka syrového nesplňovala smyslové a další vlastnosti, jejichž nesplnění vylučuje mléko z mlékárenského ošetření a dalšího zpracování, pak ani tato námitka nemůže být důvodná.Vzhledem k tomu, že předmětem činnosti žalobce a vlastním smyslem podnikání je zpracování mléka, je vyloučeno, že by odebíral mléko postižené takovou vadou, která by jej vylučovala z mlékárenského ošetření a dalšího zpracování. V opačném případě by postup žalobce byl v elementárním rozporu z běžně pojímaného chápání smyslu podnikání, jehož cílem musí být zisk. Mléko takto postižené buď bylo dále zpracovatelné, a proto jej žalobce odebíral, ale pak nemohlo splňovat podmínku vyloučení mléka z mlékárenského ošetření a dalšího zpracování, anebo nebylo dále zpracovatelné, ale pak by žalobce odebíral (a to masivně) plnění, které následně nemohl využít a zužitkovat a tím i zpeněžit, což je předpoklad absurdní. Ze spisu a z provedených důkazů, včetně smluv s dodavateli, faktur, zmíněné kontrolní

zprávy, jakož i vyjádření žalobce samého, pak nevyplývá, že by u předmětných dodávek mléko bylo takové kvality, že bylo vyloučeno z mlékárenského ošetření a dalšího zpracování. Proto soud tuto námitku shledal nedůvodnou.

K námitce dovolávající se vyřazení denní dodávky mléka kravského syrového z důvodu aktuálního denního počtu somatických buněk z režimu minimální ceny, nelze než souhlasit se žalovaným, že veterinární vyhláška, stejně jako výměr, nestanoví žádné aktuální limity v počtu somatických buněk, a proto jeho překročení nemůže představovat důvod pro vyloučení mléka z dodávky. Takové mléko proto plně podléhá cenové regulaci minimálními cenami. Žalobce se v této souvislosti dovolává znění § 42 odst. 2 písm. c) citované vyhlášky, jež stanoví, že z dodávky mléka k mlékárenskému ošetření a dalšímu zpracování musí být vyloučeno mléko s vyšším obsahem celkového počtu mikroorganismů než 100 000 v 1 ml, vyjádřeného v podobě klouzavého geometrického průměru za poslední 2 měsíce, anebo s vyšším počtem somatických buněk než 400 000 v 1 ml, vyjádřeným v podobě klouzavého geometrického průměru za poslední 3 měsíce, přičemž aktuální počet mikroorganismů nesmí být vyšší než 300 000 v 1 ml, s tím že se počty mikroorganismů a somatických buněk zjišťují nejméně dvakrát měsíčně. Z toho dovozuje, že počty somatických buněk se mohou zjišťovat i denně. Proti tomuto výkladu nelze mít námitek, ovšem pro vlastní závěr o vyloučení mléka z dodávky k mlékárenskému ošetření a dalšímu zpracování je tento závěr nerozhodný. Pro tento závěr je nezbytné splnění dalších podmínek uvedených v § 42 odst. 2 písm. c) vyhlášky, k čemuž však v daném případě nedošlo. Proto i tato námitka je nedůvodná.

Žalobce dále namítá, že žalovaný nesprávně vyšel z názoru, že příslušná položka cenového výměru výslovně uvádí, že minimální cena při nedodržení některých ze závazných jakostních podmínek uvedených v bodě 1., 2., 5., 6. a 7. se nevztahuje pouze na denní dodávku mléka kravského syrového, u níž bylo toto nedodržení zjištěno, a proto jakékoliv účtování srážek, které se přímo nevztahují k naměřeným hodnotám zjištěným rozborem konkrétního vzorku odebraného v určitý den z konkrétního množství mléka kravského, je nutno považovat za neoprávněné.Obsah této námitky je zcela nejasný, neboť jde jen o parafrázi znění části výměru tak, jak je výše citován, a není zřejmé, co žalobce touto námitkou míní.

Žalobce dále vytýká napadenému rozhodnutí, že nebylo zohledněno, že se správní orgán prvého stupně v rozporu s ustanovením § 6 odst. 3 prováděcí vyhlášky nevyjádřil k přípisu žalobce ze dne 2. 10. 2001 nazvanému „Písemné vyjádření k Protokolu předanému dne 19. 9. 2001“, i když obsahoval konkrétní námitky.

Podle § 6 odst. 3 vyhlášky č. 580/1990 Sb., kterou se provádí zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, je oprávněná osoba povinna podat k protokolu písemné vyjádření, v němž vyznačí, zda s obsahem protokolu souhlasí, a nesouhlasí-li, uvede věcné důvody nesouhlasu. V případě nesouhlasu oprávněné osoby vypracuje kontrolní pracovník do 15 dnů ode dne doručení písemného vyjádření dodatek k protokolu, v němž uvede své stanovisko.

Ze spisového materiálu popsaného podrobněji výše skutečně vyplývá, že k protokolu z kontroly dodržování minimální ceny při nákupu mléka kravského syrového ze dne 17. 9. 2001 podal žalobce písemné vyjádření dne 2. 10. 2001 a Finanční ředitelství v Praze, aniž by vypracovalo jakýkoliv dodatek, dne 9. 10. 2001 oznámilo žalobci zahájení správního řízení, ve kterém uvedlo, že ve vyjádření k protokolu ze dne 2. 10. 2001 žalobce

nezpochybňuje kontrolní zjištění. Následně žalobce podal vyjádření ke kontrolnímu zjištění dne 17. 10. 2001, ve kterém předně odkázal na písemné vyjádření k protokolu ze dne 2.10. 2001 a dále obsah tohoto vyjádření rozvedl. Na toto vyjádření správní orgán prvého stupně nereagoval a vydal rozhodnutí o uložení pokuty za porušení cenových předpisů ve výši 1 876 123,50 Kč. Rozhodnutím žalovaného bylo rozhodnutí správního orgánu prvého stupně zrušeno a věc vrácena tomuto správnímu orgánu k novému projednání a rozhodnutí s tím, že je nezbytné reagovat na vyjádření právního zástupce ze dne 17. 10. 2001 ke kontrolnímu zjištění.Na to správní orgán prvého stupně vypracoval dodatek k protokolu, jak bylo popsáno výše.

Z uvedeného je zřejmé, že ustanovení § 6 odst. 3 citované vyhlášky skutečně bylo porušeno, neboť dodatek k protokolu nebyl k vyjádření žalobce ze dne 2. 10. 2001 vypracován, ač měl být. Soud ovšem uvážil, že obsah vyjádření ze dne 2. 10. 2001 byl převzat a kvalifikovaně rozveden ve vyjádření žalobce ze dne 17. 10. 2001, k němuž byl již dodatek protokolu vypracován, v němž se žalobce výslovně ke kontrolnímu zjištění vyjadřoval. Žalobce měl proto možnost před vlastním rozhodnutím vznést skutkové a právní námitky ke kontrolním zjištěním a na jeho vyjádření bylo též reagováno již zmíněnými 2 dodatky k protokolu. Lze proto uzavřít, že tato vada řízení neměla vliv na zákonnost rozhodnutí. Proto ani tuto námitku soud neshledal důvodnou.

Žalobce dále namítá, že v rozporu s obecnou povinností správního orgánu nebyl zjištěn přesně a úplně skutečný stav věci, když žalovaný, resp. kontrolní orgán, v rozporu s § 32 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, odmítl rozšířit prováděnou kontrolní činnost na kontrolu u dodavatelů žalobce. Soud nemůže ani této námitce přisvědčit. Tato námitka je totiž nedůvodná již ze samotné podstaty a smyslu cenové kontroly. Podle § 14 odst. 1 písm. a) zákona o cenách spočívá cenová kontrola ve zjišťování, zda prodávající nebo kupující neporušují ustanovení tohoto zákona a cenové předpisy. V § 15 zákona o cenách jsou stanoveny skutkové podstaty správních deliktů s rozlišením na ty, kterých se může dopustit prodávající (odst. 1) a ty, kterých se může dopustit kupující (odst. 2). Podle odst. 2 kupující poruší cenové předpisy, jestliže kupuje za cenu nižší než minimální nebo pevnou úředně stanovenou cenu podle § 5, nejde-li o koupi ve lhůtě uvedené v § 7 odst. 1, nebo kupuje za cenu vyšší než odpovídá regulaci cen, pokud na úhradu této ceny vyčerpá prostředky ze státního rozpočtu, nejde-li o koupi ve lhůtě uvedené v § 7 odst. 1. Z uvedeného vyplývá, že kontrola zaměřená na to, zda kupující nekupuje za cenu nižší než minimální, může být provedena výlučně u kupujícího a její rozšíření na prodávajícího by bylo nezákonné. Navíc kontrolu podle § 14 a násl. zákona o cenách zahajuje a pokračuje v ní správní orgán z úřední povinnosti a nejde tedy o řízení návrhové.

Pokud jde o námitku, že samotný výpočet neoprávněného majetkového prospěchu je v rozporu s ustanovením § 8 odst. 2 vyhlášky č. 580/1990 Sb., kterou se provádí zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, pak tato je zcela nekonkrétní a nijak odůvodněná. Ze spisu přitom vyplývá, že ve zprávě o kontrole je uvedena rekapitulace neoprávněného použití nižší než minimální nákupní ceny v roce 2000 za jednotlivé měsíce a rozdíl činí 1 876 123,50 Kč a v přílohách 2 a) - i) je uveden detailní výčet neoprávněného použití nižší než minimální nákupní ceny syrového kravského mléka a vyčíslení neoprávněně získaného majetkového prospěchu je stanoveno ve vztahu k jednotlivým fakturám, jednotlivým dodavatelům, množství mléka v litrech, uvedením data, důvodu, zaplacené ceny, správně určené ceny a rozdílu. Je tedy zřejmé, že neoprávněný majetkový prospěch byl správně stanoven pro účely pokuty v souladu s ustanovením § 8 odst. 2 vyhlášky č. 580/1990 Sb., kterou se provádí zákon

č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, protože z uvedených příloh vyplývá, že byl vyčíslen jako rozdíl mezi souhrnem cen, které měly být jako minimální účtovány, a souhrnem cen skutečně prodávajícím zaplacených.

Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší správní soud žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud opřel o ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. a contrario, když žalobce neměl úspěch a úspěšnému žalovanému náklady řízení mimo jeho obvyklou činnost nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. října 2004

JUDr. Radan Malík
předseda senátu